

Sotsiaalkaitseministri 19. juuni 2023. a määruse nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ muutmise määruse seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrusega täpsustatakse väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse töötajate arvu käsitleva nõude sõnastust, kuna senine sõnastus võimaldas nõuet tõlgendada erinevalt. Regulatsiooni ebaselgusele on tähelepanu juhtinud ka õiguskantsler oma 19.06.2026 pöördumises Sotsiaalministeeriumi poole, märkides, et teenuseosutajatele tuleb tagada õiguselgus selle kohta, kuidas tuleb teenust osutada.

Praegu on kujunenud olukord, kus määruse ja selle seletuskirja tõlgendamisel on jõutud erinevatele järeldustele selle kohta, kui palju peab hooldekodus päevases vahetuses hooldustöötajaid tööl olema. Õiguskantsleri hinnangul peab määruse tekst olema selge ja üheselt arusaadav, mistõttu on vajalik selle sõnastust täpsustada.

Nõude täpsustatud sõnastus ei too täiendavaid kohustusi teenuseosutajale, kuna teenuseosutajaid on juhendatud ka senini täpsustatud sõnastuse kohaselt.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Määruse ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna hoolekandeteenuste poliitika juht Sirlis Sõmer-Kull (tel 5130088 e-post: sirlis.somer-kull@sm.ee). Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusloome- ja isikuandmete kaitse nõunik Alice Sündema (tel 5911 1796, e-post: alice.sundema@sm.ee).

1.3. Märkused

Muudetakse sotsiaalkaitseministri 19. juuni 2023. a määruse nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ redaktsiooni, mis on Riigi Teatajas avaldatud avaldamismärkega RT I, 22.06.2023, 11.

Määrus ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

Muudatus ei too kaasa täiendavat halduskoormust.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Seni kehtinud väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse töötajate arvu nõude sõnastusega sätestatakse, et teenuseosutaja tagab teenuse osutamise tegevuskohas vähemalt ühe hooldustöötaja kohaloleku kuni 36 teenusesaaja kohta ööpäevaringselt ja lisaks vähemalt ühe hooldustöötaja või abihoidlustöötaja kohaloleku kuni 12 teenusesaaja kohta päevasel ajal 12 järjestikuse tunni jooksul. Segadust tekitas sättes toodud sõnastus „lisaks päevasel ajal üks töötaja 12 teenusesaaja kohta“. Kui vaadata määruse seletuskirja ehk määrusandja tahet, siis seletuskiri toob välja, et ööpäevaste töötajate arv sisaldub päevaste töötajate suhtarvu nõudes, mitte ei lisandu kumulatiivselt ehk päevasel ajal peab hooldustöötajaid kokku olema kuni 12 kliendi kohta üks, mitte täiendavalt üks lisaks ööpäevasele.

Määrusega muudetakse § 3 teksti nii, et tuleks selgelt välja, et teenuseosutaja tagab teenuse osutamise tegevuskohas vähemalt ühe hooldustöötaja kohaloleku kuni 36 teenusesaaja kohta

ööpäevaringselt ning päevasel ajal tagab teenuseosutaja vähemalt ühe hooldustöötaja või abihoidlustöötaja kohaloleku kuni 12 teenusesaaja kohta 12 järjestikuse tunni jooksul. Uus sõnastus sätestab selgemalt määrusandja tahte, tuues ööpäevase ja päevase suhtarvu eraldiseisvalt selgelt välja.

Jätkuvalt kehtib määruse algteksti seletuskirjas toodud selgitus, et suhtarvu arvutamisel on võetud aluseks, et päevasel ajal 12 tunni vältel on tööl üks töötaja 12 teenusesaaja kohta ning öhtusel ja ööajal üks hooldustöötaja 36 teenusesaaja kohta. Sätte kohaselt peab teenuse osutamise tegevuskohas ehk konkreetses asutuses, kus teenust pakutakse, päevasel ajal, mil teenusesaajad on aktiivsed, olema tagatud vähemalt ühe hooldustöötaja või abihoidlustöötaja kohalolu kuni 12 teenusesaaja kohta. Kui teenust osutatakse samal territooriumil asuvates eraldiseisvates majutusüksustes, loetakse need üheks tegevuskohaks. Töötajate kohalolu päevasel ajal peab olema tagatud 12 tundi järjest. Sealjuures tuleb arvestada, et abihoidlustöötajal ei ole lubatud töötada ilma hooldustöötaja juhendamiset, ja et hooldustöötaja ka sisuliselt tema enda töökoormust arvestades jõuaks abihoidlustöötaja tööd juhendada.

Suhtarvu iseloomustamiseks saab lähtuda järgmisest näitest:

Hooldekodus on 65 teenusekohta. Minimaalse suhtarvunõude täitmiseks peab teenuseosutaja tagama ööpäevaringselt vähemalt ühe hooldustöötaja kuni 36 teenusesaaja kohta. Kuna tagatud peab olema täisarv töötajaid, peab antud näite puhul olema ööpäevaringselt kohal vähemalt kaks hooldustöötajat. Päevasel ajal, 12 järjestikuse tunni vältel, peab tööl olema kokku vähemalt kuus töötajat (hooldustöötajat või abihoidlustöötajat). See tähendab, et öised hooldustöötajad on arvestatud päevase üldnõude sisse. Kokku 6 töötajat katab päevasel ajal 65 teenusesaajat suhtarvuga 1:12. Arvutuskäik: $65 \div 12 = 5,4$, mis ümardatakse täisarvu tagamiseks ülespoole 6-ks. Päevasel ajal on seega tagatud nõue kuni 12 kliendi kohta üks töötaja.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Muudatus suurendab õigusselgust, kuivõrd säte ei ole enam mitmeti tõlgendatav. Uus sõnastus on täpsem ja üheselt tõlgendatav.

Määrus ei too kaasa täiendavat mõju halduskoormusele, kuna sisuliselt nõue ei muutu.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatus ei too kaasa täiendavaid kohustusi teenuseosutajale, kuna teenuseosutajaid on ka eelnevalt juhendatud täpsustatud määruse sõnastuse ja selle nõude kohaselt.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 1 ei esitatud määruse eelnõu kooskõlastamiseks, kuna see ei puuduta teiste ministeeriumide valitsemisala või ülesandeid.